Paraguay

Republica del Paraguay

Paraguay –
Sør-Amerikas hjerte

Republikk i Sør-Amerika
Selvstendig stat 1811
406752 km2
6100000 innb. (2006)
Hovedstad: Asunción
Off. språk: Spansk, guaraní
Religion: Romersk-katolsk kristendom
Mynt: Guaraní à 100 céntimos
Nasjonaldag: 14. mai

Stats- og regjeringssjef: **Nicanor Duarte Frutos fra 2003 - 2008**
BNP (1995): 8158 mill. USD; per innb. 1690 USD, 5,4 % av verdien for Norge

Paraguay, innlandsstat i Sør-Amerika; grenser til Bolivia, Brasil og Argentina. Navnet har muligens sammenheng med indiansk para, 'store elv', og quay, 'som hører havet til'.

Styreform og forvaltning. Forfatning av 1992. Republikk med flerpartisystem. Presidenten og nasjonalforsamlingens to hus, senatet (45 mdl.) og deputertkammeret (80 mdl.) velges i direkte valg for 5 år. Stemmeplikt.

Administrativ inndeling. 2 provinser, 19 departementer, samt hovedstadsområdet.

Forsvar. Verneplikt med 1 års tjenestetid i hær og flyvåpen, 2 år i marinen. Styrketallene var 1996 for hæren 14 900, for marinen 3600 og flyvåpenet 1700.

Natur. Landet deles i to av elven Paraguay i retning nord-sør. Omkring elven et bredt, lavtliggende sumpområde. Høyere, skogrikt landskap øst for elven, i vest slettelandet Chaco.

Klima. Tropisk og subtropisk klima med regntider i des. og mars. Varmeste periode er des.-feb. med middeltemp. 28-30°C, kjøligste juni-aug. med middeltemp. 15-20°C. Årsnedbør 1000-2000 mm.

Befolkning. Årlig befolkningsvekst var 1991-96 2,8% og middellevealder 69,4 år for kvinner og 65 år for menn. 95% av befolkningen er mestiser, 2 % tilhører andre indianerstammer enn guaraní. Rask befolkningsvekst; tettest bosetning i sørøst. Asunción er største by.

Næringsliv. Jordbruk er dominerende næringsvei. Det dyrkes bl.a. maniok, mais, sukkerrør og søtpoteter, mest til eget bruk. For eksport dyrkes bomull, tobakk, soyabønner og jordnøtter. Stort husdyrhold (kveg og griser). Skogbruk. Forekomstene av petroleum, jern, mangan og kobber er lite utnyttet. Produksjon av næringsmidler, drikkevarer og tobakk er viktigste industrigrener.

Det eksporteres bomull, soyabønner, kjøtt, huder, elektrisk kraft m.m. Det importeres særlig maskiner, kjemikalier og petroleum. Brasil og Argentina er viktigste handelspartnere.

Samferdsel. Elvene Paraguay og Paraná står for størstedelen av varetransporten. Veinettet er relativt godt utbygd, men er for en stor del uten fast dekke. Den panamerikanske hovedvei går gjennom landet. Et par mindre jernbanestrekninger (ca. 500 km). Internasjonal lufthavn ved Asunción

Paraguays historie

Mange halv nomade guaranistammer som var kjent for sin agrisivitet og krigs tradisjoner, var de første som bodde i området som vi i dag kjenner som Paraguay. I 1524 kom den første europeer som trådte på guarani jord. Hans navn er Alejo García. Deretter var det mange andre ekspedisjoner som kom til disse områdene. i 1527 kom Sebastián Gaboto oppover floden Paraguay, og den 15. august 1537 grunnla Juan de Salazar byen Asunción. To forskjellige kulturer møttes: på den ene siden den spanske og på den andre guarani. Fra denne tid har immigrasjon fortsatt, og har utviklet det guarani spanske samfunnet som har vært dominert av europeere.

I denne koloniserings prosessen hadde Jesuittene ansvaret for å omvende guaraniene til kristendommen. Etter hver godtok de innfødte å bo i de s.k. "reduksjonene", teokratiske fellesskap med et spesielt sosioøkonomisk system. Misjonærene ble utvist i 1767, og disse "reduksjonene" ble forlatt.

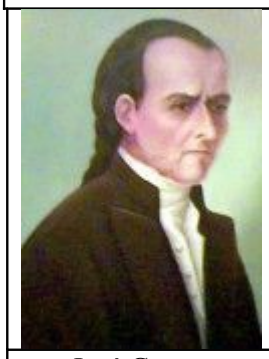

José Gaspar Rodríguez de Francia

Paraguay erklærte uavhengighet den 15.mai 1811. De første årene i republikken var svært vanskelige med diktatoren *José Gaspar Rodríguez de Francia*, også kjent som "*El Supremo"*. Landet ble helt lukket i forhold til utenverden. Etter ham var *Carlos Antonio López* presiden, og han klarte å åpne og modernisere landet.

Han ble i 1864 etterfulgt sin sønn Francisco Solano López, som involverte Paraguay i en ødeleggende krig mot Argentina, Uruguay og Brasil, kjent som Tripel Alianse-krigen (1864-70). I denne krigen mistet Paraguay omtrent halve befolkningen. Brasilianske tropper okkuperte landet inntil 1874.

General Alfredo Stroessner

En rekke presidenter fra "Colorado-partiet" regjert landet i perioden 1880 til 1904. Det Liberale partiet (el Partido Liberal) hadde da kontrollen til 1940.

I årene 1930-1940 var landet involver Chaco-krigen med Bolivia, borgerkrig og perioder med ekstrem politisk ustabilitet.

I mai 1954 var det militærkupp, og General Alfredo Stroessner tok makten, og ble president. I løpet av sine 35 år med diktatur, var det begrenset politisk frihet. Tortur, død og forfølgelse som et ledd i nasjonal sikkerhet og antikomunisme, var selve ryggraden i redsels-regimet, som gjorde mange overgrep.

General Andrés Rodríguez

I tillegg til den nasjonale situasjon, økte den økonomiske smuglingen og korrupsjon. Litt etter litt ble landet fjernet fra det internasjonale samfunn. Den 3. februar 1989 ble diktatoren avsatt i et militærkupp som ble ledet av General Andrés Rodríguez. Han var i familie med Stroessner, og hans nære medarbeider. Som kandidat til Partido Colorado, Rodríguez vant med letthet valget, og partiet dominerte kongressen. I 1991 var det komunevalg, og mange av de viktige postene, inkludert i Asunción, ble vunnet av opposisjonen.

Som president, innførte Rodríguez mange reformer, og landet nærmet seg det internasjonale samfunn.

Juan Carlos Wasmosy

I mai 1993 ble Partido Colorado's kandidat, Juan Carlos Wasmosy valgt som den første sivile president på 40 år. Wasmosy ville styrke den demokratiske overgangen i landet, men møtte mange problemer. Økonomien var forverret, flere banker gikk konkurs (og med dem tapte mange innskuddshavere sine midler), og arbeidsløsheten økte svært. Med støtte fra USA og "la Organización de Estados Americanos" (OEA), og andre land i regionen, kunne paraguayerne avvise et stats-kupp organisert av forsvarssjefen, ex-general Lino César Oviedo i april 1996.

Til tross for nederlaget til kuppmakerne, insisterte Oviedo på å bli president i Paraguay. men han fikk ikke tillatelse til å fremme sitt kandidatur for Partido Colorado, ettersom han ble funnet skyldig i kuppet.
Hans medsammensvoren, Raúl Cubas Grau, ble paritets kandidatCuba ble til slutt valgt som president i valget den 10. mai 1998, og en av hans første handlinger, var å frigi Oviedo. I desember 1998 deklarerte høyesterett at dette var inkonstitusjonalt. Krisen i landet ble intensivert, og paraguayerne delte seg. Cuba mistet kontrollen, og Oviedo manipulerte situasjonen, og i virkeligheten representerte makten. Den paraguayske kongress stemte for å anklage Cuba for makt-misbruk da han satte Oviedo fri.

Luis González Macchi

Drapet på landets vise-president, Luis María Argaña utløste den største krise i de senere år i Paraguay. Med automatvåpen drepte leiemordere Argaña da han var på vei hjem fra arbeid fem dager regjerte kaos i Paraguay. Omkring 8 personer ble drept, og mer en hundre ble skadet i de alvorlige opptøyene i mars 1999 i Paraguays hovedstad.
De første undersøkelser linket Oviedo til Cubas i forbindelse med drapet på Argaña. Det folkelige kravet fikk Cuba til å avgå, og Lino Oviedo flykter til Argentina, hvor han var i asyl.
Luis González Macchi var inntil krisen president i Senate, og ble innsatt som ny president i Paraguay. I løpet av hans mandat-tid, falt landet ned i en av de dypeste kriser i hele dets historie, men sterkt økende fattigdom og sosial forskjell, mens korrupsjon nådde nye høyder.

Nicanor Duarte Frutos

I leting etter en demokratisk utgang av situasjonen som Paraguay befant seg i, ble det 27. april 2003 holdt valg hvor mer enn 2 millioner paraguayere gikk til urnene for å velge ny president. Valget falt enda en gang på en kandidat fra Partido Colorado, Nicanor Duarte Frutos. Han er advokat, journalist, har vært statsråd for Misistriet for utdannelse og kultur.
Den nye presidenten har lovet å gjennomføre store forandringer i landet. Paraguayerne har nøye studert hans budskap, og venter at han skal innfri sine løfter. Han har store utfordringer på alle områder

Hans periode utløper i 2008. Resultatet ble neppe som forventet.

Protestantisk nærvær i regjeringstiden til Francia y López på 1800-tallet

Mange av lederne i den amerikanske selstendighetsbevegelsen har sympatisert med de spesielle protestantiske ideene. Denne sympatien gjorde at disse amerikanske heltene la stor vekt på at de nyfødte statene skulle følge en framgangsrik politikk.

I denne forbindelse kom den skottske Bibel-utbrederen og baptisten, James Thomson, til Argentina i 1818. Han ble støttet av Bernardino Rivadavia, og delte ut Bibler og grunnla offentlige skoler etter den kjente modellen som var skapt av kvekeren Joseph Lancaster. Thomsen gjennomførte det samme i

Chile (1821) med tillatelse av president 0'Higgins; i Perú (1822) med støtte fra general San Martín. I Ecuador (1824), i Colombia (1825) og i México i (1827).

Selv om det sies at Thomson reiste i hele América, så fins det ingen dokumenter som bekrefter at han var i Paraguay. Den spesielle politiske situasjonen under diktador Francia og vanskene med å reise i det indre av América, antagelig vanskeliggjorde hans reise til Paraguay.

Dr. Francias diktadur og religions-frihet

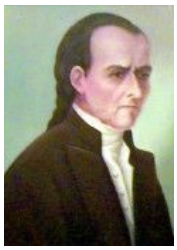

Diktador Francias uoverensstemmelse med den katolske kirke er spesielll. Han studerte teologi i Cordoba, men som en historiker i den Paraguaysk kirke sier, "den fikk ikke det inntrykk i ham som den burde. Uten et virkelig kall, gikk han inn i teologien uten å komme til dens dypere kjerne, og uten at dette påvirket hans åndelige liv.". Diktator Francias overgrep og misbruk av den katolske kirken er publisert tidligere, men det skal ikke få oss til å tro at diktatoren ville at folk skulle forlate katolesismen.

Det oppsiktsvekkende er, at de to protestantene som Francia tillot komme og gå fra Paraguay, Rengger og Robertson, også tillot å praktisere sin religion. I følge reisebeskrivelsene, kjenner vi il diktatorens motvilje mot presteskapet, og i hans sterkeste uttalelse bekrefter han at hvis paven km til Paraguay, ville han ære ham med en stilling kom hans kapelan. Han insistert på at presteskapet måtte druknes i América.

Til disse to protestantene sa diktador Francia: "Dere kan gjøre hva dere vil, bekjenne den religion som passer dere best, ingen skal forstyrre dere, men bland dere ikke inn i forhold i min regjering". Dette spesielle forhold indikerer at den religiøse frihet var den eneste frihet som ble tillatt av diktador Francia.

Carlos A. López og hans motstand mot religiøs frihet

I den lange regjeringstiden til Carlos Antonio López realiserte han mange aksjoner for at nasjonene skulle erklære Paraguay som en fri og selvstendig nasjon. Hans innsats viste seg i utviklingen av hans regjering. Han etablerte straks kontakt med Roma, ved å gjenopprette posisjon og rettigheter til gudstjenesten og presteskapet, som hadde vært nektet under regjeringstiden til Francia. På tilsvarende måte, tillot han ikke fri utøvelse av annen tro, hvis den ikke var katolsk.

Ankomsten til Asuncion av en representant fra den engelske regjering, fikk historiske konsekvenser. Denne søkte den Paraguayske regjering om godkjenning av hans sivile rettigheter og rett til fritt å praktisere den angelikanske tro for alle immigranter som skulle komme til landet. Søknaden resulterte i sammenkalling av Den Nasjonale Kongress, og i året 1842 sanksjoneres en lov i artikkel 25 som uttrykker forbud mot religiøse sekter eller frihet for annen gudstjeneste på det nasjonale territorium. Dette hindrer tidlig immigrasjon av protestanter til landet. Først etter krigen 1865 -1870 innførte regjeringen en tolerant politikk, og de første protestantiske misjoner kom til Paraguay.

Norsk Misjon i Paraguay

1. Etableringsfasen [i]

Karleb Hindar (Hansen) kom fra Argentina til Paraguay ca 1937, og ble der til 1939. Han studerte ved musikk-konservatoriet i Asuncion, og levde av å bake brød. Han kontaktet lokale menigheter, men på grunn av hans tungetale, ble han avvist.

Svenskene startet arbeid i 1939 med pionermisjonærene Svendssons, og de grunnla Filaldefia, Asuncion.

Bergljot Nordmoen, Trysil, kom til Paraguay i 1952. Hun dro til Concepcion og fikk oppleve at folk overgav seg til Gud, men også at motstanden var stor. Og da politiet ikke kunne garantere for hennes sikkerhet (sa de), flyttet hun lenger mot grensa til Brasil. I 1956 reiste så Gunvor Lilly Johansen og Ruth Kjellås ut, og disse tre møttes i grensebyen Pedro Juan Caballero i 1957. Sammen tok de opp arbeid i en annen grenseby, Bella Vista, og så inne i Tranquerita mellom Pai-tavytera-indianerne 75 kilometer inne i Paraguay. Men problemer med jordeierne m.m. gjorde at de måtte gi opp dette arbeidet.

2. Den første misjonsstasjonen startet i Paso Cadena

I samarbeid med misjonen til svenskene ble de så tilrådd å starte opp arbeid mellom chiripa- eller ava-guarani-indianerne nær Itakyry. Misjonær Nils Ivan Kastberg som da var i Asuncion, var selv med Bergljot for å finne plassen Paso Cadena, og i 1958 flyttet de tre søstrene opp dit.

Misjonær Frantz Mangersnes kom over fra Brasil for å hjelpe dem en tid. Han fikk kjøpt inn en gammel jeep så de kunne besøke et større område rundt misjonsstasjonen, og han døpte de to første (to paraguayere) i elven Acaray 12. juni 1959.

Ruth Kjellås reiste hjem etter endt periode, og ble hjemme. Gunvor Lilly Johansen reiste hjem og giftet seg med Josef Iversen. En tid var Bergljot Nordmoen aleine i Paso, og fikk hjelp av Bruno Müller fra Sør-Paraguay. Anna Strømsrud kom også til Paso Cadena. Sammen med Bruno fikk hun startet en internatskole for indianerbarn. Flere av barna kom fra Curuguatyområdet og brukte flere dager til fots for å komme til skolen. De bygde også et hus for sykearbeidet. Dette huset var en gave fra en gruppe norske pinsevenner i Seattle, USA.

Iversens kom tilbake i 1962, og ble i Paso Cadena. Da Bergljot kom tilbake sammen med mannen sin, misjonær Olav Norheim fra Haga flyttet Iversens til Caacupe og tok opp arbeid mellom paraguayerne. Den første dåpen i Caacupe var i 1965.

I Paso Cadena ble arbeidet ført videre og utvidet. Ved siden av kirken, skolen og sykearbeidet, var der jordbruk, kvegdrift, og et sagbruk ble startet. Olav Norheim stod for mye av dette. Ingrid og Knut Stuksrud kom også inn i dette arbeidet en periode, og da ble det også drevet barnehjem en del år.

3. Nytt arbeid og misjonærer som byttet felt

Det som kom til å utmerke seg i den kommende perioden, var at flere misjonærer kom over fra Brasil og slo seg ned i Paraguay. De kom til Iversens i Caacupe og slo seg ned i nærheten.

De første som kom var Sigrunn og Oddmar Byberg. De slo seg ned i Ypacarai, ca. 25 km. fra Caacupe. Menighetslokalet der ble bygd i 1969. Jorunn og Lars M. Førland kom også over. De fikk overta eiendommen Bybergs hadde kjøpt og bygde et barnehjem for om lag 20 barn. Gerda Lillian Årdalen kom også fra Brasil. Sammen med Asta Hadland (seinere gift Nilsen) som kom fra Bolivia, bygde de en klinikk i Atyra, 14 km. fra Caacupe. Alle disse arbeidet mellom paraguayerne (mestisene), og ved at de ble så mange, fikk det åndelige arbeidet i dette området et stort oppsving. Denne klinikken ble drevet til byen fikk sitt eget helsesenter.

Anna Strømsrud flyttet sammen med Astrid Myhrvold til Pedro Juan Caballero. De besøkte indianere flere steder i fylket Amambay. Det åndelige arbeidet i byen kom i gang igjen, og en ny misjonsstasjon startet opp på Ebeneser, 100 km. fra byen. Det ble skaffet jord til en indianerkoloni, og til en misjonsstasjon.

4. PYMs offisielle registrering i Paraguay.

Det norske misjonsarbeidet ble først registrert som Mision Indigenista, Paso Cadena. Men da arbeidet vokste, særlig mellom paraguayerne (mestisene), ble det aktuelt å registrere seg på nytt. I 1967 ble så Mision NORMA eller "Den norske misjon i pinsebevegelsen i Paraguay" registrert med Ypacarai som sentrum.

Senere ble menighetsarbeidet registrert som "Iglesia Filadelfia" med senter i Ypacarai.

5. Nye misjonærer og det første NORAD-støttede prosjektet.

I åra før og etter 1970 kom det mange nye misjonærer ut, og da særlig nye ektepar med kall til landet. Disse gikk inn i det eksisterende arbeidet enten det var mellom indianere eller paraguayere.

Anna Strømsrud søkte i denne tiden om et prosjekt til Ebeneser. Det var et sykehus for indianerne, og et jordbruksprosjekt med m.a. en sag for å bygge bedre hus for indianerne i kolonien. Den norske ingeniøren Jakob Vevang fra Kristiansund kom ut for å foreta byggingen. Elles var en rekke misjonærer involvert i dette arbeidet. Som en påskjønning for dette arbeidet fikk Anna Strømsrud en medalje fra regjeringen ved forsvarsministeren.

I denne tiden ble det startet radioevangelisering, og IBRA radio stod med i mange år. Det ble også bygd opp et evangeliseringssenter i Caacupe der en laget radioprogram til mange stasjoner rundt om i landet, ble drevet en brevbibelskole, og skaffet litteratur til evangelisering og søndagsskoler.

Med hjelp av Aksjon Håp fikk Brit Lajla og Rudolf Larsen bygd en ny og fin skole i Paso Cadena, noe som fikk stor betydning for undervisningsarbeidet i dette området.

6. Norsk skole i Paraguay.

Med de nye misjonærfamiliene kom også behovet for en norsk skole i landet. Denne ble en realitet i Atyra da Rigmor og Thorleif Overhalden kom ut som lærere og internatforeldre. Skolen ble lagt til Atyra der det tidligere klinikkbygget stod ledig. Også misjonærbarn fra Argentina kom over til den.

Seinere har skolen hatt mange lærere. En del år fungerte skolen i Tartagal, Nord-Argentina, da det var flest barn derfra. Skolen fungerte i Caacupe fram til den ble avviklet.

7. Flere prosjekt og større sosialt engasjement.

Etter at den nasjonale menigheten fikk sin egen registrering, ble mer og mer av dette arbeidet overtatt av nasjonale ledere, i samarbeid med misjonærene. Samtidig skjedde det en vridning mot sosiale engasjement blant misjonærene. Det ble startet opp flere prosjekter med NORAD-støtte, både i indianerarbeidet og i paraguayerarbeidet.

Anna Strømsrud flyttet i denne perioden til Curuguaty og startet opp et nytt arbeid blant chiripa- eller ava guarani-indianerne der. Hun hadde hatt kontakt med disse da de arbeidet med internatskole i Paso Cadena i begynnelsen. Litt etter litt ble det bygd opp et arbeid i kolonien Fortuna, 7 km. utenfor byen. Med hjelp fra Kirkens Nødhjelp fikk hun også kjøpt inn jord til en ny koloni, Primero de Marzo, 15 kilometer fra Fortuna.

Det ble også startet skole-, helse-, jordbruks- /skogbruksprosjekt i området der Gunvor Westgård og Anne Lise og Ole Johs Jorud gjorde en stor innsats. En rekke kolonier har fått skoler og helsestasjoner på denne måten.

I Paso Cadena ble det startet et jordbruks-, helse og skoleprosjekt som Inger-Johanne og Inge Bjørnevoll hadde hånd om. Dette prosjektet ble overtatt av Gunvor og Ingvald Skretting som seinere har arbeidet med bygging av flere skoler i indianerkoloniene rundt omkring.

I forbindelse med barnehjemmet i Ypacarai ble det startet et prosjekt for handicappede barn. Hanne Førland (seinere gift Steger) stod for det. Elsa og Gunnar Pettersen startet et prosjekt med daghjem i en bydel av Pedro Juan Caballero, og Luisa og Kjell Kvarstein stod i spissen for et prosjekt med rehabilitering av stoffmisbrukere i Atyra.

Som en videreføring av prosjektet i Paso Cadena ble det også startet et lærebokprosjekt som samler stoff med tanke på kulturelle lærebøker for indianerne.

8. Nasjonaliseringsprosessen.

Noen av disse prosjektene var startet i Mision NORMAs navn. Andre ble knyttet til lokale indianerkolonier der arbeidene foregikk, og andre ble knyttet til Filadelfia, Ypacarai. Lærebokprosjektet ble overtatt av Fakultetet for levende språk, som er en del av Det evangeliske universitetet i Paraguay.

Da indianerkoloniene har en spesiell status i grunnloven, ble det naturlig at indianermenighetene fikk sin egen registrering. Derfor ble Iglesia Filadelfia, Indigena registrert i 1998 med sentrum i Fortuna,Curuguaty.

Alle eiendommer ble etter hvert overlatt til de nasjonale samarbeids-menighetene. Hospitalet på Ebeneser ble overlatt til landsbyen Yby Ya'u og fungerer i dag som helsesenterfor indianerne.

De prosjektene som fremdeles drives, er alle ut fra nasjonale stiftelser. Det åndelige arbeidet som misjonen har startet, blir drevet av menighetene med sentrum i Ypacarai eller Fortuna.

09. Fellestiltak.

En bibelskole som er felleseie for menighetene i Asuncion, Ypacarai og Encarnacion. Den får støtte fra Norge, Sverige og Danmark.

PYM's misjonærer i Paraguay

Kaleb Hansen Hindar er den første vi kjenner som har vært misjonær i Paraguay. Han dro først til Chaco, Argentina. Der var han en tid sammen med pilaga-indianerne, og kom så over til Paraguay i 1936.
Bergliot Nordmoen kom i 1952 til Paraguay. I 1964 kom også Olav sammen med henne. **Gunvor Lilly Johansen Iversen** kom til Paraguay i August 1957, og arbeidet de første årene sammen med Bergliot Nordmoen og Rudt Kjelsås.
Ruth Kjellås fra Trøgstad. Kom til Paraguay sammen med Gunvor Iversen i 1956, utsendt Trøgstad Pinsemenighet.
Franz Mangersnes arbeidet i Paso Cadena på '50-tallet.
Bruno Müller arbeidet i Paso Cadena på '60-tallet .
Anna Strømsrud kom til Paraguay i september 1961. Hun var utsendt fra Lårdal. Begynte arbeidet i Paso Cadena, deretter Pedro Juan Caballero, Yby-Yau og Curuguaty.
Josef Iversen dro sammen med Gunvor til Paraguay i juni 1962. Arbeidet i Paso Cadena, Caacupe, Villarrica.
Olav Norheim kom i 1964 til Paraguay. Han var da gift med Bergliot Nordmoen.
Sigrunn og Oddmar Byberg arbeidet i Paraguay i perioden 196? – 197?
Jorunn og Lars Førland reiste første gang ut til Brasil i 1961, og kom ut på '60-tallet til Paraguay.

Arbeidet i Ypacarai.
Asta Hadland fra Egersund, reiste først til Bolivia i 1964, og kom så til Paraguay og arbeidet bl.a. i Atyra. Sykepleier. Bygging av klinikken i Atyra.
Gerda Lillian Aardalen fra Flatdal, reiste til Brasil i 1959. Sykepleier. Jobbet også i Bolivia, deretter i Atyra. Bygging av klinikken i Atyra.
Lisbeth Jensen arbeidet i Atyra i 1968.
Astrid Myhrvold reiste sammen med Anna Strømsrud til Pedro Juan Caballero i 1967
Ingrid og Knut Stuksrud dro fra Lillehammer til Paraguay i mai 1967. Arbeidet i Paso Cadena og i Atyra.Dro hjem i 1981 (?).
Solveig Øyrås dro fra Arendal til Paraguay i 1968. Arbeidet på barnehjemmet i Ypacarai.
Kjellaug Palma Sjølund dro fra Skudneshavn til Paraguay i 1969. Arbeidet i Paso Cadena, Presidente Franco og Asuncion. Er fremdeles i Paraguay våren 2008.
Jakob Vevang kom til Paraguay først på '70-tallet for å være med å bygge klinikken i Yby-Yau.
Gunvor Westgård dro fra Røros til Paraguay i mars 1969. Arbeidet i Yby-Yau, barne-hjemmet i Ypacarai, Curuguaty.
Inger-Johanne og Inge Bjørnevoll dro til Paraguay den 21. november1970. Arbeidet i Paso Cadena, Caacupe, Encarnacion, Curuguaty, Asuncion. Skolebokprosjekt. Er fremdeles i Paraguay våren 2008.
Eva Sagen Figueredo dro fra Kirkenes til Paraguay i 1971. Arbeidet i Pedro Juan Caballero og Yby-Yau.
Astrid og Kjell Arne Johansen dro fra Sarpsborg til Paraguay i 1972. Var først i Pedro Juan Caballero, deretter på barnehjemmet i Ypacarai.
Gunvor og Ingvald Skretting dro fra Sandes i 1972. Var først i Pedro Juan Caballero, deretter i Paso Cadena. Har de senere årene vært involvert i skolebygging blant indianerne. **Kitty og Knut Asplund** dro fra Rakkestad til Paraguay i 1973. Arbeidet bl.a. i Paso Cadena, Caacupe, Chore. Var sist ute i 2007.
Rigmor Margarethe og Thorleif Overhalden kom som lærere til Paraguay i August 1973. Var senere på barnehjemmet i Ypacarai.
Anne Lise og Ole Johannes Jorud kom fra Trøgstad til Paraguay den 27. oktober 1974. Har arbeidet i Yby-Yau og Curuguaty. Er fremdeles i Paraguay våren 2008. Skole og kirkebygg. **Anna Mjåland** kom til Paraguay i mars 1975. Arbeidet som sykepleier i Paso Cadena.
Ruth Haug kom til Paraguay i 1975. Arbeidet som sykepleier i Paso Cadena.
Flora og Oddvar Kvalsund dro som lærere til Paraguay i april 1976.
Brit-Lajla og Rudolf Leif Larsen kom fra Bodø til Parguay den 26. september 1976. Jobbet først i Yby-Yau, deretter Paso Cadena. Var i 1984-85 10 mnd. internatforeldre på skolen. Deretter Paso Cadena fram til 1987. I perioden okt 2005 – juni 2007 drev de OD-opplæring, samt hadde ansvaret for den videregående skolen i Paso Cadena, samt indianer-studenter.
Astrid Forberg dro som lærer til Paraguay den 15. November 1978.
Gerd og Alf Hjelpdal dro som lærere til Paraguay den 1. August 1978 og fra den 26. juli 1984.
Aslaug Hjelpdahl dro som sykepleier til Paraguay i August 1978. Arbeidet i Paso Cadena. **Elisabeth Kallberg** fra Sellentuna, Stockholm, Sverige, pensjonert Bolivia-misjonær var i Paso Cadena sammen med Aslaug først på '80-tallet.
Candido Figueredo sammen med Eva dro til Paraguay i mai 1979. Arbeidet på Eben-Ezer, Yby-Yau.
Henny Marie Rasmussen dro fra Notodden til Paraguay i mai 1979. Var siden her januar 1985 - februar 1986, og september 1991 – 1993.
Eldbjørg og Vidar Børjesson dro som internatforeldre til Den Norske Skole i Paraguay i 1984.
Anne Winsvold kom som pensjonist fra Notodden for å hjelpe Anna Strømsrud første del av '80-tallet.
Milrid ??? var på den norske skoles internat først på '80-tallet.
Berit og Torstein Tørre var internatforeldre i Atyra først på '80-tallet.
Aina Førland dro som lærer til Paraguay i 1982, senere som misjonær sammen med Oscar Delgado. Hadde bl.a. ansvaret for OD-opplæring.
Judith Lund var lærer på noskeskolen i juli 1982.
Åshild Viken var på barnehjemmet i Ypacarai på '80-tallet.
Lisbeth Bjervøy Østmo kom som lærer på norskeskolen 30. juli 1983 til 26. juni 1985. **Benjamin**

Jensen var miljøarbeider på skolen i 1984-1985.
Liv Byberg kom til Paraguay 16. januar 1985. Arbeidet på barnehjmmet i Ypacarai.
Gunn og Johan Juliussen kom fra Råde som lærere i 1986.
Inger Marie Fosse kom fra Dalen i Telemark som lærer i 1985 (?)
Ester og Jostein Janøy kom fra Skien som lærere den 22. juli 1986.
Else Marie Henriksen dro som lærer fra Horten i juli 1985.
Elsa og Gunnar Pettersen kom som internatforeldre den 16. juli 1985. Bygde daghjemmet i Pedro Juan Caballero.
Signe Marie Fosli kom i februar 1986 fra Dalen i Telemark. Var lærer på Norskeskolen.
Heidi Iversen var lærer i Paraguay sist på '80-tallet?
Carina og Victor Arca arbeidet i Paraguay 199?.
Norma og Levi Iversen dro fra Sarpsborg til Paraguay i 199? Arbeidet i Canendiyu-fylket. **Sheila og Olav Skretting** kom fra Konsmo/Sandnes i 1994. I 1995 overtok de etter Joruds i Curuguaty-området. Reiste hjem i 1999.
Lourdes og Lars Morgan Førland dro til Paraguay i 199? Arbeidet i den sentrale sonen.
Hanne (Førland) og Reinaldo Steger dro til Paraguay i 199? Arbeidet med uføre i Ypacarai. **Astrid og Tore-Bjørn Ringås** var lærere i Paraguay fra august 1995 til juli 1997.
Ragna og Godtfred Fosse, Internatforeldre på norskeskolen. Fra Grimstad.
Åshild og Karl Agnar Wåle var lærere i Paraguay ca 2000 ?
Tom Georg Bu var lærer på norskeskolen år 1997 - 1999. Kom tilbake sammen med **May Britt** ca 2000.
Hilde og Ole Kristian Gundersen var lærere på den norske skole fra 24. juli 1997 – 1999.
Liv og Arnt Rune Byberg kom fra ? i 199? Arbeidet i Paso Cadena.
Anne Groven lærer på skolen 22. august 1994 – 1997.
Luisa og Kjell Kvarstein kom fra Vennesla i 199?. Arbeidet i Tobati og Atyra. Rehabliteringshjem for narkomane.
Kari og Kai Jensen arbeidet på den norske skole i 19??
Nilda og Arild Pettersen kom i 1990 fra Vanse for å arbeide på barnehjemmet i Pedro Juan Caballero. Andre periode 10. August 1996 – 1999.

Marianne og Hugo Ferreira reiste til Paraguay i 2001. Arbeidet en periode i Bella Vista i Nord-Paraguay.
Ann Merete Nilsen dro fra Vanse i 199? Arbeidet i Filadelfia, Asuncion og deretter på barnehjemmet i Pedro Juan Caballero.
Helge Flatøy dro fra Kristiansand til Paraguay i 199? Arbeidet i Filadelfia, Asuncion.

Videre misjonsarbeid i Paraguay.

Det er nå snart 58 år siden den første norske misjonæren begynte regulært misjonsarbeid i Paraguay. Svært mye har forandret seg siden da. Den gang var det først og fremst pioner-arbeid. Både menigheter og sosiale institusjoner måtte bygges fra grunnen av. De sosiale og politisk/økonomiske forhold var ganske annerledes, noe som krevde sin form for tilnærming.

Spørsmålet en stiller seg nå er: kan misjonstjenesten fortsette videre på samme måte, eller skjer det en endring over tid, som krever en annen tilnærming? Budskapet er det samme som den gangen, mens omstendighetene er andre.

I dag fins det mange menigheter, nasjonale ledere, mange misjons-selskap, samtidig som vi møter en annen åndelig, sosial og politisk/økonmisk virkelighet.

I "Fra Biblen till Alla", april 1998, leser vi: "Nøklen for misjonen i et misjonsland har vekslet gjennom tidene. I lang tid har yrkes-kunnskap på et eller annet område vært en viktig veg.

Men i dag er nøklen nasjonale apostel-tjenester. Det gir det beste resultat. Det har vært et strategisk vegvalg. Derfor søker misjonsgivende land i dag mere mennesker som har en oversikts rolle som kan frigjøre mennesker til tjeneste", sier Per-Johan Stenstrand. "Om vi slipper løst evangeliet og lar forsamlingene virke, gir det mye kraft for å fortsette arbeidet."

Det er en erkjennelse at arbeidet i Paraguay har nådd et vendepunkt: De nasjonale tar nå ansvaret for både evangeliseringen, menighetsbygging og drift av sosiale institusjoner. Det gjør at misjonær-tjenesten nødvendigvis må endre karakter. Men først og fremst må den tilpasses de aktuelle målgrupper og deres behov.

Målgrupper for vår misjons-tjeneste

I virkeligheten er behovet langt større en vi noensinne vil klare å dekke, derfor er det klokt å finne områder som prioriteres. Dessuten: det er ikke bare vi som arbeider i Paraguay. Der er pinsemisjonærer fra Sverige og Danmark, fra Nord-Amerika, Brasil og Argentina, samt tysk misjon blant indianerne. Store menigheter vokser opp spesielt i hovedstaden, og disse vil etter hvert gjøre seg gjeldende. Allikevel er det et klart behov for vår tjeneste mange steder i Paraguay, så det er viktig at behovet avklares nøye.

1. Indianer-befolkning

Siden norske misjonærer kom til Paraguay, har indianerarbeidet blant tre av guarani-indianer-stammene vært i fokus. Disse snakker guarani. I 1957 startet arbeidet opp i Paso Cadena i fylkene Caaguazu/Alto Parana, og hadde Ava Chiripa-indianerne som målgruppe. Her er menigheter og skole som ledes av nasjonale. Arbeidet har nådd et nivå hvor misjonær-behovet er vesentlig mindre.

Sist på 1960-tallet, startet Anna Strømsrud opp et nytt arbeid i nordfylkene Concepciòn/Amambay. Dette resulterte i dannelsen av indianerkolonien Eben-Ezer, og hadde Pây Tavyterâ-indianerne som målgruppe. Skole og klinikk ble bygd, og de er fremdeles i funksjon, mens arbeidet forøvrig ikke ble oppfulgt som ønsket.

På 1980-tallet dro Anna Strømsrud til fylket Canindeyu, og startet arbeidet blant Ava Chiripa-indianerne. Dette har resultert i flere menigheter, folkeskoler, videregående skoler, samt klinikker. Dette er et arbeid i god vekst, med nasjonale ledere. Også her har arbeidet nådd et nivå, hvor misjonær-behovet er mindre.

Alle disse områdene er strategiske utgangspunkter for ekspansjon av indianerarbeidet. Det betyr at arbeidet blant Ava Chiripa-indianerne fortsatt støttes, men at vi bør gå videre sammen med disse troende til nye steder. Dette vil bli en viktig stimuli også i de etablerte menighetene.

a. Mby'a indianerne

Ikke langt fra Paso Cadene fins flere Mby'a indianer-kolonier. Totalt fins det mellom 7000 - 8000 av Mby'a indianerne. Dette folket har tradisjonelt vært mer lukket ovenfor omverden, enn ava chiripa-indianerne. Allikevel har misjon i mange år hatt kontakt med dem. Det er bygget den første folkeskole i en av disse kolonien. De søker mer kontakt, og er en stor utfordring, ikke bare for misjonærene i området, men kanskje enda mer for de troende indianerne.

b. Pây Tavyterâ-indianerne

Det fins omkring 10000 - 12000 Pây Tavyterâ-indianere i nord-øst-fylkene. Som nevnt, stoppet arbeidet blant disse indianerne opp, men fremdeles er de en stor utfordring for misjonen. Også en annen misjons-organisasjon har gitt opp arbeidet blant dem, og så langt undertegnede vet, er det omtrent ikke noe evangelisk arbeid blant dem. Ingen menighet er grunnlagt av norsk misjon.

Dog, vokste det opp en etter hvert sterk mestisermenighet i området, så arbeidet var ikke forgjeves, men det nådde ikke Pây Tavyterâ'ene som vi ønsket.

Etter opplysning fra aviser i Paraguay, lever disse menneskene i en svært vansklig situasjon. Det gjelder hele deres livs-situasjon. Dette er en stor utfordring til oss!

c. Andre grupper

I tillegg er misjonen i kontakt med andre grupper. Det gjelder Ache Guayaqui-indianere, brasilianere av både europeisk og afrikansk opprinnelse, samt andre minoriteter.

Disse bør om nødvendig inkluderes i det naturlig hovedarbeidet i de forskjellige områdene, om det er mulig.

2. Mestiserbefolkningen

Mestiserbefolkningen i Paraguay utgjør omkring 5 – 6 mill mennesker, mens indianerbefolkningen er under 100.000. Dermed vil arbeidet blant mestisene bli tallmessig størst. Til tross for dette, er mestiser-menigheten fremdeles små der hvor vi arbeider. Derfor er arbeidet blant mestiserne svært viktig. Det handler om utdanning av ledere, både på det åndelige og det praktiske planet, samt dannelse av nye menigheter rundt omkring i landet.

Byene fylles med mennesker, og vår misjon har vel i for liten grad rettet sin oppmerksomhet mot de store ansamlinger av mennesker i byene. Vi vet at mange andre har gjort det, mens vi har rettet blikket mot de avsides-liggende stedene. Dette har ganske sikker vært en riktig fordeling av kreftene, når vi tar med alle som driver misjonsarbeid i Paraguay. Men mange byer og særlig landsbyer rundt omkring i landet har liten eller ingen evangelisk arbeid. Derfor representerer disse stedene en stor utfordring både til de etablerte forsamlingene og oss som misjon. Økonomisk sett, er det lettere for en misjonær å dra til et nytt sted, og helst sammen med en nasjonal, enn det er for en nasjonal å dra alene, hvis ikke det sørges for økonomien. Denne utadrettede tjeneste må styrkes, selv om de etablerte menighetene er små og svake. Det vil vitalisere også det etablerte arbeidet. Det handler om å rive seg løs fra det mere bekvemmelige livet nær hovedstaden eller andre byer, og gå til unådde steder.

3. Studenene og høyskole-elevene

Dette er på mange måter en gruppe som er oversett. Det skyldes muligens at flertallet av misjonærene selv har kommet fra grupper med mindre utdanning, samt at misjonen har blitt rettet spesielt mot de fattige. Kanskje tiden er inne at noen med høyere utdanning, lærere i høyere utdanning, og andre ser sitt kall til å nå nettopp studentene i storbyene!

Misjons-tjenester som det er behov for framover.

Til tross for at det i dag er mange protestantiske troende i Paraguay, er landet alikevel et av de minst evangeliserte landene i Latin-Amerika. Sannsynligvis utgjør protestantene mindre enn 150.000 av ca 6 millioner innbyggere. Mange ting kan tyde på at årene framover vil endre betydelig på dette. De evangeliske troende vokser i antall. Men fremdeles er menighetene små, og de mange unådde felt er mange. Det er derfor en svært stor utfordring til misjons-tjenesten i Paraguay. Behovet for misjonæren er fremdeles til stede. Men strategien bør kanskje bli en annen. Behovet for "misjons-stasjoner" er neppe tilstede. Bedre kommunikasjons-muligheter kan gi misjonæren større aksjons-radius. De nasjonale lederne er kommet lengre, og vil delta aktivt, noe som vil påvirke denne strategien.

A. Menighetsbygging

I lange perioder var misjonæren den naturlige menighetsleder. Det er nå ikke ønskelig at misjonærer beholder den ledende rollen i form av forstander, eldste o.l. som tidligere var nødvendig. Derimot er det et svært behov for misjonæren som rådgiver, inspirator, støtte, bibel-lærer osv. Dette krever at misjonæren skaffer seg tilsvarende kunnskap og innsikt for å kunne betjene menighetene.

B. Evangelisering

Evangelist/pioner-misjonærens oppgave er å gå til steder hvor evangeliet er ukjent eller lite kjent. I Paraguay er det svært mange unådde steder. Ofte er dette forbundet med strevsomme reiser, ubekvemme boforhold osv., og setter store krav til tålmodigheten. Men skal evangeliet nå nye steder, er dette vegen å gå. Men heller ikke i et slikt arbeid bør misjonæren være hovedpersonen, lederen, den som fremheves. Det viktigste er at misjonæren først og fremst klarer å involvere nasjonale i en utadrettet evaneliserings-tjeneste.

C. Bibellærere

Det er et svært stort behov for bibellærere, både i de etablerte menighetene, på bibelskolen, og ellers hvor misjonen har etablert arbeid. Blant indianerne er det i tillegg behov for lærere som har innsikt i indianernes spesielle situasjon.

Det er også behov for lærere med kompetanse ut over det tradisjonelle, for å kunne utvikle ledere. En kan som kjent ikke føre folk lenger enn en er selv.

Samtidig er det viktig å hjelpe fram de nasjonale lederne, slik at de kan bli lærere på et mere avansert nivå.

D. Prosjekt-arbeid

Paraguay er enda et fattig land, og særlig er dette virkeligheten blant indianerne. Det gjør at vi ofte blir innvolverte i opprettelsen av sosiale institusjoner. Selv om dette ikke er vår hovedoppgave, er det ofte en inngang for evangelisering, samt at det bedrer de sosiale kår. Men prosjektene må ikke bli begrunnelsen for vårt nærvær. Prosjekter må ikke være begrunnelsen for nye fremstøt, og heller ikke må arbeidet stå eller falle med prosjektet. Grunnen er klart evangelisk. Evangeliet må forkynnes for ALLE!

Prosjektenes vellykkethet avhenger av lokal deltagelse, samt god og tilpasset finansiering av driften.

Ofte er denne spesielle tjenesten en kombinasjon mellom vanlig misjonær-tjeneste og prosjekter. Men det er også behov for spesialiserte prosjekt-misjonærer knyttet til spesielle prosjekter.

Det er viktig å bemerke at det etter hvert vokser opp en generasjon i Parguay med betydelig kompetanse innen disse områdene, og disse kreftene må bli brukt i vår sammenheng. Prosjekt-misjonærens oppgave vil være knyttet til oppbygging av nye institusjoner, veiledning og opplæring av ledere på disse felt.

E. Lærere og internatforeldre

Den norske skole er nedlagt, og vil neppe bli åpnet igjen.

F. Senior-misjonær-tjeneste.

Mange misjonærer avslutter tjenesten p.g.a. svekket helse eller andre forhold. Disse sitter inne med mye kunnskap om arbeidet i landet. Denne kunnskapen bør utnyttes både hjemme og ut. I Norge dreier det seg om informasjonsarbeid, innsamlinger samt deltagelse i tiltak for å støtte arbeidet ute.

Men disse "senior-misjonærene" burde også utfordres til kortere tjenester ute. Det kan være bibel- og andre kurs, konkrete og kortvarige prosjekter. Dette er aktualisert i andre misjoner. Misjonæren bor i Norge, er ansatt av misjonen, og arbeider ute deler av året.

G. Andre tjenester

Radio og TV arbeidet er fremdeles aktuelt. Her må de nasjonale stimuleres og rettledes av kompetente misjonærer. Hvordan kan vi hjelpe nasjonale inn i slike tjenester, og påvirke produksjonen og sende-profil?

Et nytt medium er **Internett.** Ganske sikker kan mange med tilgang på nettet nås. Det kan være prate-grupper, bibelstudier osv..

Misjonen har allerede i mange år arbeidet med **barn i barnehjem og daghjem.** Selv om disse nasjonale overtar institusjonene, vil de ha behov for organisatorisk og finansiell hjelp. Det betyr å finne økonomisk støttespillere innenlands og utenlands.

Likeså er det et økende rusproblem i landet. Dette har utfordret til dannelse av det **første senter for rehabilitering av rusmissbrukere.** Behovet vil ikke minskes, så dette vil bli et viktig satsings-område framover. Utfordringen bli å finne gode finansielle løsninger for driften.

Paraguay trenger fremdeles vår innsats, men på en annen måte enn tidligere. Utfordringen om å ”gå ut i all verden” inkluderer Paraguay. Jesu befaling til alle troende...er også en befaling til MEG og DEG! "Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapning!" Ingen befaling er saligere enn denne! Derfor utfordres leseren til personlig å ta stilling til dette! Det gjelder også deg. Til å gå...eller la en annen gå!

Den kjente paraguayske forfatteren Jorge Ritter sier: "Dere som kjemper mot smerten, uvitenheten og det altfor tilfeldige død for folket; ikke gi opp! Din kamp er edel og hellig!"

27. mars 2008

Rudolf Leif Larsen

[i] Sammendrag av Inge Bjørnevolls "Kort misjonshistorie, Paraguay"